

Handreiking

Inzet en gebruik Bodycams

Versie:
September 2018

Dit document biedt jou een handvat voor het correct & rechtmatig werken met bodycams. De uitgebreide spelregels voor de inzet van bodycams, het verwerken van de opnamen, alsmede de rechten en plichten van medewerkers, staan beschreven in het *Inzetkader Bodycams bij operationeel gebruik 2.0*. Deze is te vinden onder 'Downloads' op ons intranet:

10.2.g

NB. Bestaand organisatiebeleid en interne regels (zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de Wpg en AVG) blijven van toepassing, tenzij daarop uitdrukkelijk een uitzondering is gemaakt in het *Inzetkader Bodycams bij operationeel gebruik 2.0*.

Wat verstaan we onder een bodycam?

1. Een bodycam is een draagbare camera, die op of aan het lichaam kan worden bevestigd of op andere wijze wordt meegevoerd, en die beeld en geluid kan opnemen, opslaan en optioneel ook meteen kan verzenden. Afhankelijk van het type, heeft een bodycam extra functionaliteiten zoals [10.2.c sub 10.2.d](#) aan het aanzetten, opnamen meteen verzenden of op afstand aan- en uit zetten.
2. Een bodycam heeft een uniek identificeerbaar nummer en wordt alleen aan politiemedewerkers uitgereikt die opsporingsbevoegdheid hebben.

Hoe moet je de bodycam gebruiken?

1. Bodycams worden openlijk en duidelijk zichtbaar gedragen. Burgers behoren te weten dat zij gefilmd kunnen worden. Afhankelijk van de inzet en/of de afspraken daarover met bevoegd gezag, moeten burgers expliciet gewaarschuwd worden dat er opnamen gemaakt worden.
2. Je waarschuwt jouw collega's vooraf dat er opnamen gemaakt worden. Je informeert collega's in elk geval achteraf wanneer opnamen zijn gemaakt, waarbij zij zelf ook identificeerbaar zijn.
3. Bij ontdekking van verlies of diefstal van bodycams of gegevensdragers dien je dit onmiddellijk te melden aan de leidinggevende en de afdeling Team Technisch Toezicht van jouw eenheid.
4. Je draagt de bodycam op basis van vrijwilligheid. De bodycam zet je primair in ter ondersteuning van de politietaak en subsidiair om de veiligheid te vergroten.
5. Het gebruik van bodycams wordt in de eerste plaats toevertrouwd aan jouw professionaliteit als politiemann/vrouw. Politiemedewerkers zullen zelf moeten inschatten wat het nut/effect van de bodycam zal zijn op de situatie en het publiek. Afhankelijk van de afspraken in jouw eenheid en het doel van de inzet, kun je al dan niet zelf beslissen wanneer de bodycam wordt aan- en uitgezet, en hoe lang er opnamen gemaakt worden.

Do's

1. Wees je ervan bewust, dat het filmen van een situatie met een bodycam bijna altijd het observeren van personen betekent. En dit betekent vrijwel altijd een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen (burgers en politiemedewerkers, jij zelf als drager en collega's).
2. Artikel 3 Politiewet is de basis voor de inzet van bodycams als ondersteunend middel voor het operationele politiewerk. Concreet alleen binnen de gebiedsgebonden politiezorg, in het kader van niet-stelselmatige observatie en alleen op voor het publiek toegankelijke plaatsen.
3. Om de rechtmatigheid van de inzet van bodycams en de verwerking van de beelden te kunnen beoordelen, moet er een behoorlijke verslaglegging zijn.
4. Vanwege de unieke bewijskracht van een proces-verbaal, maakt jij als drager van een bodycam zo veel mogelijk proces-verbaal op voordat jij de opnamen bekijkt. Als je de opnamen toch voorafgaand aan het opmaken bekeken hebt, moet je dat expliciet vermelden in het proces-verbaal, want jouw waarneming van het incident staat voorop en niet die van de bodycam.

Dont's

1. Alleen van dienstwege verstrekte middelen mogen gebruikt worden. Het is dus niet toegestaan om gebruik te maken van andere dan door de dienst verstrekte bodycams, gegevensdragers, pc's, hardware of software.
2. Het is niet toegestaan om opnamen te maken in woningen, pashokjes, toiletten of andere plaatsen waar mensen zich onbespied mogen weten. Acht je filmen toch noodzakelijk, zorg dan voor toestemming en voor deugdelijke verantwoording/rapportage.
3. Jij als drager beoordeelt in beginsel niet zelf jouw eigen bodycamopnamen op geschiktheid en noodzakelijkheid voor het politiewerk. Voor iedere eenheid is daarvoor een 'opnameregisseur/ gegevensbeheerder' aangewezen.
4. Jij als bodycamdrager vernietigt niet zelfstandig de opnamen, dat doet de opnameregisseur/ gegevensbeheerder.
5. De geheimhoudingsplicht geldt ook voor bodycamopnamen, schending daarvan is strafbaar. Het is niet toegestaan om bodycamopnamen te publiceren op social media, tenzij na uitdrukkelijke toestemming van de leidinggevende en in overleg met de afdeling Communicatie.
6. Bodycamopnamen worden niet gebruikt voor het structureel monitoren van politiemedewerkers.

Jouw bodycamopnamen

1. Bodycamopnamen mogen volgens de wet gebruikt worden bij de strafrechtelijke en bestuurlijke handhaving. De opnames mogen ook gebruikt worden voor klachtafhandeling en interne onderzoeken.
2. Bodycam-opnamen zijn politiegegevens en zelfs gevoelige politiegegevens. Om die reden worden ze afgeschermd (als besloten gemarkeerd) en zijn ze alleen voor specifiek daartoe geautoriseerden toegankelijk. Een opnameregisseur/gegevensbeheerder beoordeelt de noodzaak om de opnamen ter beschikking te stellen of te verstrekken (aan OM, burger, VIK, recherche etc.).
3. De Wpg is van toepassing op de verwerking van alle opnamen, dus gelden daarvoor ook de gebruikelijke Wpg-verwerkingstermijnen. Opnamen dienen onmiddellijk vernietigd te worden, indien ze evident onbruikbaar zijn (bijvoorbeeld alleen lucht of stoeptegels laten zien en geen zinnig geluid) of niet langer noodzakelijk zijn voor de politietaak. Het besluit over de bruikbaarheid en noodzakelijkheid moet uiterlijk binnen 28 dagen na datum van opname genomen worden.
4. De verwerking van opnamen zal vrijwel altijd een artikel 8 lid 1 of artikel 9 Wpg (bijvoorbeeld voor de verwerking van informatie voor grote evenementen) zijn. Let op: 'verwerken' is elke handeling met een politiegegeven t/m het vernietigen ervan, dus ook het bekijken van camerabeelden! Politiemedewerkers die identificeerbaar zijn op opnamen, worden op de hoogte gesteld wanneer de opnamen verstrekt worden aan derden. Dit is niet het geval bij verstrekkingen aan het bevoegd gezag of binnen het politiedomein.
5. Bodycamopnamen kunnen als bewijs gebruikt worden in een strafzaak als de OvJ ze als processtuk opneemt in het procesdossier.